

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/4/2022
Identifikačné číslo spisu:	3022200225
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3022200225.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku v trestnej veci odsúdeného V. F., v konaní o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom 26. októbra 2022 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného V. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 8. septembra 2022, sp. zn. 2Ntc/10/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného V. F. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 8. septembra 2022, sp. zn. 2Ntc/10/2022 podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného V. F. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 15. marca 2021, sp. zn. 23Ntc/6/2020, ktorým bol právoplatne(k 7. aprílu 2021) uznaný rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň z 5. mája 2015, sp. zn. 75 Hv 29/15f, v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň z 19. januára 2016, sp. zn. 22 Bs 324/15f.

* * *

Proti tomuto uzneseniu súdu I. stupňa, ihneď po jeho vyhlásení, podal sťažnosť odsúdený, ktorú následne písomne prostredníctvom obhajcu odôvodnil tým, že súd I. stupňa v napadnutom uznesení považoval za hlavné dôvody zamietnutia jeho žiadosti o podmienené prepustenie predovšetkým jeho trestnú minulosť a nepriaznivú resocializačnú prognózu vyplývajúcu z hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou. Tieto dôvody považuje za veľmi nepresvedčivé, nezohľadňujúce konkrétne okolnosti jeho prípadu. Všeobecnými súdmi Slovenskej republiky boli v nespočetnom množstve prípadov, čoho si musí byť i odvolací súd vedomý, podmienené prepustenie odsúdení, ktorí mali nielen rozsiahlejšiu trestnú minulosť, ale mnohokrát boli odsúdení za ešte závažnejšiu trestnú činnosť, čím však nechce znížovať závažnosť svojich odsúdení.

Zároveň poukazuje na to, že súdu stačilo na posúdenie jeho resocializačnej prognózy vyššie označeného

ústavu na výkon trestu, t. j. zariadenia, v ktorom vykonáva trest odňatia slobody ani nie rok, pričom väčšinu trestu (6 rokov a cca 5 mesiacov) vykonal v Rakúskej republike, z ktorej si súd I. stupňa nezabezpečil žiadne riadne hodnotenie jeho osoby. V spise sa nachádza iba mailová správa v nemeckom jazyku na č. 1. 28, ale nevie čo je jej obsahom, pretože nebola preložená a nevie sa k nej teda vyjadriť a nie je mu preto jasné ako ju mohol súd I. stupňa oboznámiť, keď nebola preložená.

Rozhodnutie súdu I. stupňa považuje vzhľadom na vyššie uvedené za nesprávne, súd I. stupňa si nezabezpečil všetky podklady nevyhnutné na rozhodnutie o jeho návrhu, a preto navrhol, aby odvolací súd podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec súdu I. stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „nadriadený súd“) podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že Krajský súd v Trenčíne rozhodol v súlade so zákonom a nepochybil, keď návrh odsúdeného na jeho podmienčné prepustenie zamietol.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Nadriadený súd konštatuje, že odsúdený, u ktorého sa na posudzovanie návrhu na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vzťahuje prípad predpokladaný v § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, nepochybne splnil tzv. formálnu podmienku pre podmienčné prepustenie, ktorou je výkon zákonom stanovenej časti nepodmienečného trestu odňatia slobody, z ktorého žiada podmienčne prepustiť, ku dňu 30. mája 2022.

K dvom tzv. materiálnym podmienkam pre podmienčné prepustenie, ktoré musia byť splnené súčasne (plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život) zdôrazňuje, že pre ich posúdenie základným a významným dôkazným podkladom je hodnotiaca správa ústavu (resp. i viacerých ústavov) na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom (ktorých) vykonával, resp. doposiaľ vykonáva trest, z ktorého žiada podmienčne prepustiť.

Súčasťou hodnotiacich kritérií pre posúdenie splnenia materiálnych podmienok odsúdeným vo všeobecnosti, okrem správania sa odsúdeného počas výkonu trestu, je i povaha trestnej činnosti, pre ktorú trest vykonáva, resp. i preukázané jeho osobné pomery, prípadne aj z obdobia pred nástupom na výkon trestu, na podklade ktorých možno vysloviť záver o stupni a predpoklade jeho resocializácie, a od zodpovedania tejto otázky sa následne odvíja aj záver o možnosti očakávania vedenia riadneho života odsúdeného na slobode.

Primárnym predpokladanom pre podmienčné prepustenie je však „preukázanie polepšenia“ (prvá materiálna podmienka), ktoré treba chápať v rovine správania sa odsúdeného v režimových podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, z hľadiska posúdenia či výkon trestu plní svoj účel (ktorým je primárne prevýchova odsúdeného).

Ani samotné formálne prispôsobenie sa týmto režimovým opatreniam pritom ešte nie je bez ďalšieho nevyhnutným záverom o dôvodnosti podmienčného prepustenia konkrétneho odsúdeného (s ohľadom na ďalšie, už vyššie uvedené kritériá), a tým skôr potom neprispôsobenie sa im len s ťažkosťami (ak

vôbec) môže byť argumentačne presvedčivo obhájiteľné v prospech záveru o dôvodnosti podmieneného prepustenia takto sa väzenskému režimu neadoptovaného odsúdeného.

Priaznivá adaptácia voči väzenskému poriadku v podmienkach výkonu trestu tak predstavuje *conditio sine qua non* (nevyhnutnú podmienku) pre naplnenie prvej materiálnej podmienky, bez splnenia ktorej v zásade ďalšie kritériá strácajú na význame.

Neprispôsobenie sa väzenskému poriadku (v izolácii výkonu trestu určeným pravidlám správania) nemôže byť podkladom na pozitívne rozhodnutie súdu o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie, pokiaľ odsúdený nie je spôsobilý ich prijať a prispôsobiť sa im, a to tým skôr, keď nedodríava ani základné pravidlá slušného správania (ktoré by mal dodržiavať aj na slobode), či už k väzenskému personálu alebo spoluodsúdeným.

Vychádzajúc z týchto základných východísk, nadriadený súd zdôrazňuje konkrétne relevantné hodnotiace závery, ktoré k správaniu sa odsúdeného V. F. vyslovil v hodnotiacej správe riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený aktuálne vykonáva trest (Hrnčiarovce nad Parnou) počas jeho výkonu v Slovenskej republike, t. j. od 28. júna 2021 (hoci pri vedomí si toho, že sú aj obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia) :

- v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava (od 28. júna 2021) : „... správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni. Sú zaevidované nedostatky v správaní a vystupovaní menovaného v kontakte s personálom ústavu. Pokyny a príkazy príslušníkov nie vždy plnil a rešpektoval ...“;

- v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom (od 20. júla 2021) : „... správanie a vystupovanie menovaného ... taktiež nebolo vždy na požadovanej úrovni. Je zaevidované, že nebol ustrojený podľa určených vzorov a nesplnil si povinnosť uloženú ústavným poriadkom. Disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. Pracovné zaradenie z tohto obdobia nie je evidované...“;

- v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (od 5. októbra 2021) : „... Správanie a vystupovanie odsúdeného v tunajšom ústave nie je vždy na požadovanej úrovni. Je zaevidované, že fajčil mimo vyhradené priestory, nezachovával zásady slušného správania a vystupovania tým spôsobom, že sa hanlivo vyjadroval na adresu štatutára ústavu. V interakčných vzťahoch sa u neho opakovane vyskytlo problémové správanie, bol aktérom konfliktných situácií s inými odsúdenými a personálom ústavu. Pokyny a príkazy príslušníkov plní s výhradami alebo ich plní čiastočne, po opakovaných výzvach. Práca s odsúdeným je sťažená jeho opozičným nastavením, bez adekvátnej sebareflexie. Nie vždy chodí riadne upravený a ustrojený ... Výkonom funkcie z radov odsúdených poverený nie je. Doposiaľ nebol disciplinárne odmenený. V súčasnosti má vykázané tri disciplinárne tresty : zo dňa 16.11.2021 - pokarhanie za porušenie zákazu fajčiť mimo vyhradené priestory, zo dňa 21.12.2021 - umiestnenie do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase na dobu tri dni za nedodržanie zásad slušného správania a vystupovania, zo dňa 24.05.2022 - celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu na dobu štyri dni za nedodržanie zásad slušného správania a vystupovania... neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Počas výkonu trestu v ústave bol pracovne zaradený v čase o 28.10.2021 do 22.12.2021 ... Výradený bol z dôvodu slabých pracovných výkonov“.

Na prospech odsúdenému k poslednému disciplinárnemu postihu je nevyhnutné uviesť, že v zmysle vyjadrenia zástupcu ústavu na výkon trestu odňatia slobody na verejnom zasadnutí súdu I. stupňa, tento disciplinárny trest mal odsúdený už čase rozhodovania prvostupňového súdu zahľadený, čo ale zostáva zjavne jediným pozitívnym aspektom v jeho hodnotení ústavom.

Komplexne je hodnotiacia správa ohľadne správania sa odsúdeného počas výkonu trestu významne negatívna, a to nezávisle od seba počas jeho doterajšieho výkonu trestu v troch rôznych ústavoch na výkon trestu odňatia slobody v Slovenskej republike.

Zhrňujúci záver hodnotiacej správy o nepriaznivej resocializačnej prognóze odsúdeného a vysokom riziku jeho recidívy v prípade prepustenia na slobodu nachádza svoj odraz v jeho správaní v podmienkach výkonu trestu aj v jeho kriminálnej minulosti, keď (vychádzajúc z registra trestov) sa doposiaľ až v 14 prípadoch dostal do kolízie s Trestným zákonom.

S ohľadom na uvedené, dožadovanie sa odsúdeného precíznejšieho skúmania jeho správania sa počas jeho výkonu trestu v Rakúskej republike, v čase pred uznaním cudzozemského rozhodnutia, na podklade ktorého pokračuje vo výkone trestu vo väzenských podmienkach Slovenskej republiky, je tak neopodstatnené z pohľadu preukázaného spôsobu negatívnej adaptácie na výkon trestu v Slovenskej republike.

Treba priznať, že správa väzenskej správy Rakúskej republiky (na č. I. 28 spisu) je mimoriadne stručná a celkovo neobsažná v konkrétnostiach o správaní sa odsúdeného počas výkonu trestu z tohto skoršieho obdobia, nič však nemôže zvrátiť na správnosti záveru o absencii splnenia čo i len jednej z materiálnych podmienok odsúdeným na podmienené prepustenie požadovaných Trestným zákonom v § 66. Uspokojenie sa súdu I. stupňa len s neformálnym prekladom e - mailovej správy väznice Sonnberg (bez úradného prekladu), z ktorej nad rámec výpočtu zamestnávateľov, u ktorých odsúdený vykonával prácu počas výkonu trestu a stručného záveru o jeho konaní v súlade s vnútorným poriadkom, nemožno hodnotiť ako pochybenie, ktoré by odsúdeného diskvalifikovalo z riadneho preskúmania podmienok na podmienené prepustenie súdom I. stupňa, zohľadňujúc jednak nízku informačnú hodnotu uvedenej správy, ktorú ani nadriadený súd nijako v neprospech odsúdeného nehodnotil, ale najmä zdôrazňujúc význam a zásadnosť informatívnej hodnoty poznatkov o správaní sa odsúdeného v režime výkonu trestu, ktoré vyplynuli z negatívnej správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou, ktorú aj nadriadený súd pre svoje závery hodnotil ako relevantnú.

Nad rámec uvedeného nadriadený súd len odkazuje na argumentáciu v odôvodnení napadnutého uznesenia súdu I. stupňa, hodnotiac ju ako vecne správnu, bez potreby jej bližšieho doplnenia a opakovania.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení, spravujúc sa vyššie rozvedenými úvahami, Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť odsúdeného proti napadnutému uzneseniu ako nedôvodnú zamietol.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.